

MICHALOVCE
srdce zemplína

Neotvárajme dvere drogám

*Zborník prác žiakov základných a stredných škôl
mesta Michalovce*

Úvodom

Drogy - slovo, ktoré vyvoláva toľko rôznych predstáv a pocitov. U niekoho strach až hrôzu (ako napr. u rodičov, ktorí sa boja o svoje deti), u iného zvedavosť či túžbu skúsiť niečo zakázané, byť In, či prekročiť akúsi imaginárnu hranicu dospelosti, u ďalšieho vidinu krásneho zážitku alebo pomôcky ako sa zbaviť problémov, zlej nálady...

Nech už v nás to slovo vzbudzuje čokoľvek, pravdou je, že sa drogy stali každodennou súčasťou nášho života. A to, či budeme o nich len čítať, písať, rozprávať alebo ich aj okúsime, je na každom z nás ... Mali by sme ale vedieť minimálne dve veci: a to, že najlepšia skúsenosť s drogou je žiadna skúsenosť, a že drogy môžu zabíjať – a aj zabíjajú: intelekt, osobnosť, úsudok, telo. Napriek tomu, že kdesi na začiatku si každý myslí, že mne sa to nemôže stať.

Publikácia, ktorú držíte v rukách, je zbierkou najlepších prác žiakov michalovských základných a stredných škôl. Práce prezentujú názory mladých ľudí na problematiku drog, sú dôkazom ich správnej cesty. Prajeme vám príjemné čítanie...

Mgr. Henrieta Boruchová – Sochová

Najdrahšie, čo človek má...

...Nahnevaný kráča ulicou. Je tmavá noc. Cestou ho sprevádzajú len čierňava a mihajúce sa tiene vrhané robustnými starými lipami.

Nočný pokoj ruší len občasný vzdialený brechot psov, padajúce lístie a ihravý jesenný vánok. Nerozmýšľa kam ide. Len hnev a zloba blčiaci v ňom mu určuje smer akosi automaticky. Ani sa nenazdá a jeho vysoká štíhla silueta doráža nakoniec cesty. Nesmelo sa poobzerá, na zlaté vlnité vlasy si nasádza kapucňu s úmyslom úplne utajiť svoju identitu a schádza z betónovej cesty na prašnú, vekom zabudnutú lesnú cestičku. S túžbou vybiť si svoj hnev kope do všetkého, čo mu príde do cesty, až dôjde na ich obvyklé miesto. Nevadí, že je úplná tma, tu trať už zopakoval tak nespočetne veľa krát, že by to zvládol aj naslepo.

Nervózne si sadne na lavičku. Je chladno. Rukávy starej sivej bundy, ktorá si toho už toľko prežila, si sťahuje až na hánky a podupávaním pravej nohy sa snaží uhriať. Hlavou sa mu prehánajú obrazy dnešnej potýčky s rodičmi a akoby v diaľke sa ozývajú ich vyčítavé, prosíkové a bezradné hlasy: „...obyčajný feťák...!“ „...troska! Nula...!“ „...ty nemôžeš byť mojim synom!“ Zrazu sa začuje: „No len sa nezbláznite pre pár jointov!“ a pästou sa zaženie do prázdna.

Pre upäté spomínanie, ani si nevšimol, že niekto prichádza. „A tebe zas čo je?“ počuje hlas za sebou. Vyľakaný a prekvapený vyskočí na nohy. „Aáá to si ty!? Už som si myslel, že na nás niekto prišiel. Tak čo? Máš to pre mňa? Dúfam, že hej, potrebujem sa nejako odreagovať.“ O čosi robustnejšia postava vyšla spomedzi stromov šmátrajúc sa vo vrecku bundy. „Pohodička. Nestresuj. Mám všetko. Sadni si a radšej povedz, čo si taký nabrúsený.“ „Ale naši robia bordel. Vraj pôjdem na odvykačku a keď nie, vyrazia ma z domu. No pochybujem, neurobili by to. Veď počkaj, ja im ešte ukážem!“ Ako tak sedia, vdychujú až do pľúc, vydychujú... Tomáš spokojný sedí na lavičke, zvlnené kadičky plavých vlasov zakrývajú iskričky blaha v neobyčajne pekných očiach. „Počuj, kamarát, nechcel by si skúsiť aj niečo tvrdsie?“ Tomáš zaskočený otázkou, sám nevedel ako odpovedať. Zaváhane v jeho tvári zahrlo proti nemu. Takzvaný kamarát sa nedal odbyť: „Nič to nie je. Obyčajný biely prášok. Vdýchneš a ocitneš sa v inej dimenzii. Je to ako stvorené na tvoje problémy. Prvá dávka zadarmo.“ Droga v Tomiho tele úplne zahmlila aj posledne kúsky zdravého úsudku a o krátku chvíľku po osudnom zaváhaní bol na ceste do vyššej dimenzie. No tá bola až tak vysoko, že nebolo v jeho silách pamätať si cestu späť.

Pomalými ťarbavými krokmi snažil sa dostať domov s obavami o strechu nad hlavou. Následky požitia „bieleho prášku“ v kombinácii s „bylinkami, mu celkom jasné neboli. Pri myšlienke „veď len počkám v pokoji na svitanie“, klesol na kolená, na zem... zaspal otočený tvárou za slabými lúčmi slnka. Nie na chvíľu, nastalo.

Krásne belasé oči zlatovlasého chlapca už nikdy nezazrú ranné zore. A jeho rodičia, ktorí ho neprestajným prosíkaním a prehováraním, aby skončil s drogou tak „tyranizovali“? Ostali potrestaní tak ako to chcel. Po Tomiho smrti aj keď boli na živu, nedokázali sa tešiť zo života. Zvyšok svojich životov by vymenili za tlkot srdca ich

jediného syna len aby znova zazrel svetlo sveta. Bez neho bol aj tak už len plný trápenia, smútku a výčitiek za niečo, za čo nemohli len oni...

Veronika Papinčáková, 18 r., Gymnázium P. Horova

Zoznámte sa, prosím!

Volám sa Droga. Priezviskom Návyková. A som na to meno hrdá, už pekných pár generácií si ako rodina udržiavame skvelé meno po celom svete. Veď nečudo, máme kontakty na správnych miestach. Napríklad v šoubiznise som ako doma, hlavne v USA, ale aj u nás na Slovensku sa už spoločnosť konečne zmodernizovala a pochopila, čo je to byť TRENDY a IN.

Prišla som vám poradiť, ako nadväzovať známosti, keďže sama mám v tom obrovské skúsenosti a zaručené úspechy. Takže, *krok č.1:* vyhliadnite si človeka, ktorý vyzerá smutne, osamelo, cíti sa ukrivdený alebo ho štvú rodičia. *Krok č.2:* ak je to dievča, pochváľte jej šaty, účes. Pri chalanoch platí rozprávať sa o športe, jeho skvelých výkonoch, technické typy zaujme skôr niečo o počítači, mobile alebo autách. To je však len úplný začiatok, také oľúkavanie. Keď sa chytí a nadviaže rozhovor, je váš. Ak neodpovedá, je to ešte lepšie, hnevá sa na celý svet, pomaly

upadá do depresie, skrátka potrebuje niečo, aby mu bolo veselo! A je tu čas na *krok č.3:* pozvanie do skvelej partie, kde stretne skutočných kamarátov, ktorí majú pre neho more času, vypočujú ho a hlavne majú preňho pochopenie a riešenie na všetko. ...Uhádli ste, tým riešením som JA. Ak si niekto nezapamätal moje meno, som Droga. Návyková.

Aby ste mi verili, uvediem aj príklad zo skutočného života. Dievča - tínedžerka, volajme ju Barbaba X. Bývala v krásnom dome na okraji mesta. Mala oboch rodičov, dokonca bývali a žili spolu, čo už začína byť v súčasnosti aj zriedkavé. Okrem nich spolu s ňou obýval dom aj protivný brat Jojo a miláčik Gigi - dalmatín.

Každý deň chodila Barbara do školy, rodičia do práce, neustále ju len kontrolovali mobilom, či došla domov zo školy, kedy došla, či má úlohy. Domov z práce totiž prichádzali až vtedy, keď už každý v dome spal. Nikdy sa nestihli opýtať, ako sa má, aký mala deň, či ju niečo netrápi... a vôbec netušili, ako ju štvie Jojo, ako jej všetko robí naschvál, navyše ju spolužiačky zosmiešnili pred chalanom, ktorý sa jej tak veľmi páči. Na Barboru toho bolo akosi priveľa. Nikto ju nechápal, nik ju nemal rád, iba Gigi jej oblizoval tvár, keď prišla domov.

Potom našťastie stretla Barbara na nete tých správnych ľudí, ktorí už mojím školením úspešne prešli. Vypočuli ju, pomohli jej a zoznámili nás. Od tých čias sme spolu a budeme, kým nás smrť nerozdelí.

Droga sa uklonila, obecenstvo tleskalo, jej neprijemný škrekľavý smiech sa niesol celou sálou ako zlovestné pípanie: PÍP-PÍP...

Prebudila som sa. Budík. Uľavilo sa mi ako nikdy. Milujem budík. Nikdy som si nemyslela, že to poviem. Teda! To bol sen!

Vstala som z postele, rozbehla som sa po schodoch dolu. Za päťami mi dychčal Gigi, pri stole v kuchyni sa na mňa vyškieral Jojo. Otec si balil tašku do práce a pobožkal mamu. Kuchyňou sa vznášala vôňa čerstvých palacinek. Ešte cukor a mňam. Je to tá najlepšia droga. Návyková, ale neškodná. Hoci sa servíruje s bielym práškom.

Denisa Šutoová, 15 r., ZŠ P. Horova, ul. K. Nálepku

Držíme palce...

Mám v rodine bratranca, ktorý už niekoľko rokov berie tvrdé drogy. Celá rodina je z neho nešťastná. Jeho závislosť ovplyvnila celý ich život. Doma majú zámky všade. Vyzerá to u nich ako v bankovom trezore. Doslova všetko čo nie je pripevnené k podlahe pod zámkou, je schopný speňažiť, len aby mal na drogy. A Jaro si žije svoj spôsob života. Nezaujímajú ho mamine slzy, ani otcove nadávky, že ho vyhodí z domu, nadávky staršej sestry, ktorá sa na to už nemôže pozeráť. Už strácajú silu, a pomaly ale iste sa u nich prejavuje rezignácia. Niekedy mám dojem, že by boli radšej, keby to sám ukončil. Ale to si určite len namýšľam.

V lete som bola u tety pre nejaké veci. Sedela som vonku na lavičke a ticho meditovala. Môj pes Félix sa obšmietal okolo – jednoducho idylka ako z romantického filmu. Jaro, ktorý už nejaký čas ignoroval celú rodinu, si z ničoho nič prisadol na lavičku. Sedeli sme ticho a rozmýšľali jeden o druhom. Zaškúlil na mňa tými svojimi okáľmi, ktoré žiarili až chorobným leskom a vyštekol. „Aj ty si myslíš, že som zrúda, monštrum o ktoré sa už každý prestáva zaujímať, len ma mĺčky trpia a čakajú kedy otrčím kopytá, aby mali odo mňa pokoj?“ Ani som sa nepohla, len som mĺčky krútila hlavou.

Chudý, zhrbený, neupravený sa rozhovoril. „Všetci ste veľmi múdri, predbiehate sa, kto je z Vás múdrejší, každý z Vás mi dáva rady ako prestať s tým svinstvom, len nikto sa nespýta ako a prečo sa to začalo. Mal som strašné depky, nikto ma nebral vážne, každý sa mi posmieval. Spolužiaci, že som nemehlo, učitelia, že som hlúpy a neprispôsobivý, doma na mňa nemali nikdy čas. Kamarátov som nikdy nemal. Sám som sa motal ulicami mesta, aby som doma nepočúval, aká je sestra šikovná a ja neviem nič.

Až raz v parku sa mi prihovorilo dievča. Sedelo samo na lavičke a vyzerala osamelo ako ja. Sadol som si k nej a ona mi podala niečo ako cigaretu. Keď som si prvýkrát šľukol, dvihlo mi žalúdok, ale hrdinský som sa držal, aby som sa nezložil a potom to prišlo. Po chvíli som pocítil niečo úžasne. Lietal som, nič ma netrápilo, naraz som bol silný a neporaziteľný. S Ivetou sme sa stali nerozluční kamaráti. Peniaze sme zháňali, kde sa len dalo. Navzájom sme sa podporovali. Žili sme od dávky k dávke. Konečne som mal priateľku, ktorá sa nič nepýtala a brala ma takého aký v skutočnosti som. Stalo sa však to s čím som ani vo sne nerátal. Minulý týždeň Ivetu pochovali. Predávkovala sa. Stal som v kúte pohrebného ústavu, pozeral som na jej nešťastných rodičov, sklonených nad jej truhlou a zrazu som pochopil, že nie je pravda čo si namýšľam, že má nikto nemá rád. Hľadám len výhovorky a ospravedlnenia, lebo som slaboch. Aj Iveta bola. Ďalej tak nechcem žiť. Len škoda, že mi už nikto neverí.

Pomalý vstal, odchádzajúc stareckým ťažkým krokom. Ostala som sedieť, možno viac zronená jeho spoveďou ako on sám.

Na druhý deň odišiel Jaro na liečenie. Už je tam tri mesiace. Všetci mu držíme palce, ale nikto z nás sa neodváža predvídať Jarovu budúcnosť.

**Lýdia Šepeláková, 18 r.,
Gymnázium P. Horova**

Drrr-ogy

Čo sú to vlastne drogy? Drogy sú záhuba ľudstva. Droga je minimálne taká nebezpečná, ako je napríklad alkohol či cigarety. Je to vlastne začiatok a často aj začiatok konca. Zdá sa nám že je ľahká a neškodná, ale je to zákerný zabijak. Keď ťa raz chytí, už ťa nepustí.

Kam ťa zavedú drrr-ogy?

Drrr-oga ti vezme tvoj drrr-ahý život a drrr-aho zaplatíš za priateľstvo s ňou. Drrr-oga ti nasadí drrr-sné okuliare, cez ktoré už nepočuješ detský smiech, štebot škovránka, prestaneš cítiť teplý vánok a už nikdy nezoberieš loptu a nepôjdeš hrať s kamarátmi futbal. Už chceš len svoju drrr-snú drrr-ogu.

Drrr-oga ťa drrr-zo drrr-ží v zovretí. Stávaš sa jej otrokom a ona tvojím drrr-zým a drrr-sným pánom.

Kam ťa zavedú drrr-ogy?

Zavedú ťa do života bez zmyslu, bez radosti, bez priateľov, bez krásy života... Bääääää, drrrrr-zá drrr-oga.

*Kristián Marcinčák, 13 r.,
ZŠ ul. Okružná*

Život bez života

Už sú to dva roky, od kedy som ho videla. Bola jeseň, začiatok novembra, Dušičky. Rodiny sa stretávali a spoločne sa chodili modliť za zosnulých. Cintoríny boli v tomto čase akési iné, priam veselšie. Všade kvety, kahance, sviečky a k tomu pestrofarebné stromy navôkol. V poobedňajších hodinách som sa s maminou vybrala na cintorín do dediny, kde je pochovaný jej otecko. Kráčali sme hore ulicou, keď sa zrazu oproti nám rozbehol chlapec. Pôsobil záhadne, deprimujúco, priam hrôzostrašne. Mal oblečené tmavé nohavice, čiernu mikinu s kapucňou a na nohách obuté staré zablatené botasky. Nohy ho neisto niesli krok po kroku, ruky mal ukryté vo vreckách a kapucňu na hlave. Pohľadom namiereným do zeme sa približoval k nám, no keď som ho uvidela zblízka, zľakla som sa. Blúdivým pohľadom sa mi zadíval do očí a mne prebehol mráz po chrbte. Tvár mal nechutne bledú, oči akoby podliate krvou. Hrôza!

V dedine žije málo mladých ľudí, každý sa s každým pozná, no tohto chalana som nevedela nikam zaradiť. Keď som sa naň opýtala maminy, jej odpoveď ma zarazila ešte väčšmi. „Veď to bol Marcel, tvoj priateľ z detstva.“ Povedala stíšeným hlasom, aby ju náhodou nikto nepočul. S Marcelom som sa síce nevidela viac než tri roky a medzitým sme sa, pochopiteľne, obaja zmenili, vyrástli, no tomuto som nemohla uveriť! Z pekného mladého chlapca sa stala doslova živá mŕtvola. Na moju ďalšiu otázku, čo sa mu stalo, reagovala mamina smutným povzdychom. Zastavila ma a chytila za plece. „Drogy!“ Ostala som v šoku. Aj keď som o nástrahách a dôsledkoch drog veľa počula, dosiaľ som sa nestretla s nikým z mojich blízkych, kto by im podľahol. No teraz už áno...

Cestou domov, neďaleko babkinho domu, sme zrazu začuli hrozné rinčanie. „Čo to bolo?“ vyľakane som sa opýtala. „Znelo to, akoby sa rozbilo niečo veľké!“ Reagovala mamina. Obe sme boli vydesené, vonku bola už takmer tma, navôkol ani živej duše. A predsa sme len ženy, neodvážne a bojazlivé. Chvíľu sme počkali, hluk prestal. Nastalo desivé ticho. Nechceli sme dlhšie čakať, a tak sme pokračovali k nášmu cieľu. No zrazu sme to zbadali - dôvod našej paniky, nášho strachu. Naše pohľady sme upreli na dvor, kde býval Marcel so svojou rodinou. Stáli sme úplne nehybne, priam som nedýchala. To, čo som na vlastné oči videla ma doslova prikovalo k zemi! Celá som sa triasla a všetko okolo mi pripadalo ako z hororu. Po celom dvore bolo sklo. Neskutočné množstvo skla! Boli to porozbíjané okná. Z domu vybehla teta, Marcelova mama. Bola bledá, jej oči sa nevládali dívať kvôli moru sĺz, ktoré jej neprestajne stekali po tvári. „Prosím, pomôžte nám niekto! Prosím...“, kričala z posledných síl. Mamka sa k nej rozbehla, neváhala ani sekundu, pretože jej priateľka bola v tej chvíli skutočne zúfalá. Chcela zistiť, čo sa deje a pomôcť, no v tom okamihu vybehol z domu Marcel. Tvár už nemal zakrytú, bolo mu vidieť do očí, no radšej by som ich vidieť nechcela! Celý bol vychudnutý, ruky mal dopichané, oči opuchnuté, tvár bledú. „Bože!“ vrieskala jeho mama, keď odrazu chytil svoju babku, ktorá s nimi bývala. Nôž priložil k jej krku a nikto netušil, čo všetko bude schopný urobiť. Ohrozoval život vlastnej babky! Spočiatku stál ticho, no potom začal revať: „Dajte mi prachy, ihneď! Chcem veľa prachov... inak ju zabijem! Počujete ma?!“ Z domu vyšiel otec s telefónom v ruke. „Už som volal políciu aj záchranku, sú na ceste.“ pošepkal manželke. Vybral peňaženku a ukázal Marcelovi, že je prázdna. „Vidíš, nič v nej nemám, žiadne peniaze! Marcel, upokoj sa a pozri, čo robíš... veď je to tvoja stará mama! Pusti ju!“ Marcel sa začal klepať, otec ho poriadne zneistil. Celé som to sledovala, okolitý svet pre mňa v tej chvíli ani neexistoval, no ostala som v bezpečnej vzdialenosti. „Marcelko, pusti ma, synáček. Ja ti tie peniaze dám, len ma nechaj ísť.“ prosila ho babka. Snažila sa pôsobiť pokojne, no hlas prezradil jej strach.

Húkačky. Sú tu! Polícia a sanitka konečne prišli. Záchranár bol starší pán. Opýtal sa ma, ako je na tom Marcel, či je to prípad ako minule. „Minule? Stalo sa to už viac-krát?“ neverila som vlastným ušiam. „Áno! Už niekoľkokrát...“ Ostala som stáť s vypúlenými očami a spadnutou sánkou. Policajti podišli bližšie k nemu, chceli ho upokojiť a odzbrojiť, pretože v tomto stave by bol schopný čohokoľvek. Boli úspešní. Nôž mu

vytrhli z ruky, babka rýchlo utiekla spod jeho zajatia a Marcel si, našťastie, spôsobil len menšiu ranu na ruke. Vzali ho do sanitky a odviezli do nemocnice. Domov sme prišli v noci. Boli asi dve hodiny. Pohltla ma únava, no nemohla som zaspať. Vždy som si dookola prehrávala scény, jednu po druhej. Celú noc sme sa napokon rozprávali. Dozvedela som sa, že okná na dome rozbil už dvakrát, uteká z domu a v noci sa túla po dedine. Má všetko a pritom sa cítil sám. Rodičia ho milujú a zakaždým pomáhajú, no upokoja ho len drogy v jeho lone. Každé tri mesiace sa podarilo jeho rodičom dostať ho do ústavu pre drogovu závislých, no zakaždým odtiaľ utiekol. Nechcel pomoc, potreboval len svoju dávku.

Od toho dňa som ho už nestretla. Vraj je na tom lepšie, no vždy len na nejaký čas. Mesiac je doma, abstinuje, a potom ho to znova chytí. Vyvádza a uteká po dedine. Ničí si telo aj dušu. Pár hodín má pocit slobody, blaha, šťastia, no potom to pominie a cíti strach, zúfalstvo, beznádej a potrebuje si „ju“ dať znova. Skracuje mu život a oberá o všetko skutočné. Stále nechápe, že lásku a priateľstvo v tomto stave „tranzu“ nikdy nezažije...

Miroslava Mitrová, 18 r., Gymnázium P. Horova

Šachová partia

Život s drogami je ako šach. Vždy keď sa chceme dostať k bielemu, k tej povestnej „nirváne, extáze“, musíme najprv stúpiť na čierne políčko - okrádanie rodiny, ničenie vlastného zdravia. Čím viac sa chceme dostať k bielym políčkam, tým viac musíme stúpať na tie čierne a, paradoxne, biele ako keby ubúdali. Snažíme sa dosiahnuť ďalšie biele políčko, ale je to ako v reklamách na prací prášok. Biela už nie je až taká biela, skôr sivá. Neuspokojuje nás, že už nemôžeme „lietať“. A zrazu, ani nespozorujeme kedy, nás pohltia čierne polia. Vyčleňujeme sa zo spoločnosti, stávame sa samotármi. Protihráč vyhadzuje naše figúrky jednu za druhou a my sa na obrovskej šachovnici ocitáme úplne sami. Sme sami na našej vlastnej čiernej ceste, na jej konci, dúfame, je neisté biele svetielko, ktoré pre nás kedysi bolo také veľké a jasné! Už nevládzeme kráčať, a tak nezadržiateľne padáme do čiernej tmy, z ktorej niet návratu.

Život s drogami je ako vojna. Na začiatku sa usmievame, sme hrdí, potom však zistíme, že sme išli na vlastnú smrť. A z „bojiska“ sa priveľmi ťažko odchádza. Drogy sú protivníci so zbraňami vždy väčšieho kalibru, ako sú tie naše. Zabijú v nás pud sebazáchovy, všetku lásku k rodine, k sebe samému. Drogy sú najhoršia forma samodeštrukcie. Je to smrť, ktorú si musí prežiť každý osamote.

Drogy sú len zdanlivo výhodná kúpa. O začiatku je to „akciová“ cena zato, že zabudneme, ako nám život povyhadzoval pešiakov, strelcov, možno i veže našich cieľov. Ale na prikrátky čas, pravdu zistíme príliš neskoro.

Je až neuveriteľné, ku koľkým veciam môžeme drogy prirovnať a ako dlho sa o nich dá hovoriť, opisovať ich. Občas sa čudujem, že aj po toľkých prednáškach, letákoch, verejných kampaniach, vydaných a obnovených zákonoch sa ešte stále v spoločnosti

stretávame s drogovými závislými ľuďmi. Sú tieto slová prázdne? Čo mladým ľuďom ukáže, že to NIE JE SPRÁVNE?! Aj keď sa im zo začiatku zdá, že do hry vstupujú ako králi, isté je, že kráľovná za nevinou tvárou skrýva šikovnejšie a podlejšie ťahy. Z kráľa sa stáva obyčajný pešiak. Nemôže sa oprieť o vežu, už ju ani nevidí... Pekelná šachovnica je ako magnet, málokomu sa podarí odcvárať na koňovi, pre mnohých je sedlo privysoko...

Myslím, že na to by mali myslieť všetci pred tým, než si pichnú alebo prehltnú či vypijú nejakú drogu. Na to, že existuje iná cesta! To je odkaz všetkých kresieb, príbehov, esejí, sloganov... prečo nezačínať s drogami.

Občas uvažujem, čo ľudí musí priviesť k takému zúfalému rozhodnutiu, že siahnu po droge. Aký rozsah musí mať sklamanie a bolesť, ktoré ten človek prežije, a aká miera hlúposti a naivity musí byť u tých čo si myslia, že je to LEN zábava?

Otázky položené, nezodpovedané...

Snažme sa tomuto predísť. Hovorme spolu o problémoch, o tom, čo nás trápi a ťaží, aby sme nemuseli robiť také zúfale rozhodnutia, ako začať brať drogy. Aby sme nemuseli zložiť svoj pat.

A tak vám dobre radím, nehrajte šach s drogami, lebo táto hra je príliš riskantná. Ak ju prehráme, je to náš posledný šach mat.

Monika Murgová, 13 r., ZŠ ul. Okružná

Najkrajšie, čo človek má...

Tento príbeh je o mojej najlepšej kamarátke, ktorá vo svojom živote mala všetko, no predsa jej niečo chýbalo, hoci si zvolila nesprávnu cestu, ako to nájsť.

Bol máj a Sisa práve oslavovala svoje osemnásťte narodeniny, samozrejme, vo veľkom štýle, keďže Sisini rodičia na tom s peniazmi neboli najhoršie. Bohužiaľ, iba s peniazmi. Sisa mala vždy všetko, načo si len spomenula. Krásne šaty, drahé šperky, to, po čom túži každé mladé dievča. Rodičia si mysleli, že Sisa je šťastná keďže sa nikdy nestážovala. Komu sa mala sťažovať, keď rodičia pracovali vždy dlho do noci a na Sisu nemali čas?

Všetko sa to začalo príjemnou malou oslavou u nej doma, kde nás bolo približne dvadsať – iba blízki priatelia a niekoľko spolužiakov. Príjemne sme sa bavili a,

samozrejme, nechýbal ani alkohol. Sisa to trocha prehnela, a tak sa jej párty začala zdať nudnou. „Podme sa niekam zabaviť, PROSÍM!“ stále hlasnejšie a hlasnejšie vykrikovala po dome. Kamarát, ktorý jej chcel spraviť radosť, jej povedal o diskotéke, ktorá sa konala asi v dvadsať kilometrov vzdialenom mestečku. Sisa neváhala a asi o desať minút pred domom stáli taxíky, ktoré nás tam odviezli. „Mám osemnásť nuž môžem robiť všetko,“ táto veta mi ešte aj teraz znie v ušiach. Sisu som nespoznávala. Vtrhla do baru a hneď sa začala baviť s cudzími, pomerne staršími ľuďmi. Zrazu sa niekam vyparila a nikto nevedel, kde je. Po chvíli sa objavila s cigaretou v ruke, so slovami: „Toto musíte vyskúšať!“ Nikto to nechcel a taktiež sme ju od toho odho-

várali, no neúspešne. Otočila sa, odišla a vravela, že konečne jej nič nechýba.

To boli posledné minúty, čo sme ju v ten večer videli. Čakali sme ju tam asi ďalšie dve hodiny. Vyvolávali jej, no ona nedvíhala, a napokon sa ani len neukázala. Bolo už hádam nadržanom, tak sme si mysleli, že už určite doma spí a na nás len zabudla, preto sme sa rozišli domov. Hneď ráno, keď som sa zobudila, vybrala som sa pozrieť Sisu, no už z diaľky som videla, že niečo nie je v poriadku. Pred ich domom stálo policajné auto a ľudia sa zbiehali, aby zistili, čo sa stalo. Srdce mi začalo búšiť a hneď som myslela na to najhoršie. Keď som vošla dnu, uvidela som jej rodičov úplne zničených a uplakaných. „Sisa sa večer nevrátila domov?“,

spytovala som sa. Keď som jej rodičom vyrozprávala všetko, čo sa včera večer stalo, polícia ju vyhlásila za nezvestnú. Netrvalo to dlho, pretože dostali hlásenie o dievčati, ktoré našli dobité, znásilnené a mierne nadrogované. Hneď sme sa teda vybrali do nemocnice, kde ju previezli. Sisa vyzerala otrasne, všade samá modrina a oči podliate krvou. Keď sme vošli do jej izby, okamžite sa rozplakala a objímala svojich rodičov so slovami: „Odpusťte mi to PROSÍM.“ „Nie, zlatičko, ty odpusť nám a ver, že už nikdy nebudeš sama.“ Bol to krásny pohľad, keď som videla, že Sisa je už konečne šťastná, no nikdy nepochopím, prečo si ľudia uvedomia veci až potom, keď sa niečo stane im alebo niekomu v ich okolí. Sisa zostala približne týždeň v nemocnici, kým sa zo všetkého spamätala a asi pol roka jej trvalo zbaviť sa závislosti na drogách, aj to vďaka

rodičom. Našťastie nemá trvalé následky na zdraví, avšak na duši jej zostala veľká jazva.

Nie každý príbeh sa končí šťastne. Sú ľudia, ktorí podľahnú drogám a nemá im kto pomôcť. A preto si chráňme lásku, priateľstvo a milujúcu rodinu, pretože to je to najkrajšie, čo človek má...

Michaela Poláková, 18 r., Gymnázium P. Horova

Okienko ostalo zatvorené...

2.9.2010:

Začal sa školský rok. V škole bolo fajn, až na jedno. Dve najkamošky sa odo mňa akosi odvracali. Prečo? Pýtala som sa, no žiadna odpoveď...

4.9.2010:

Dnes som sa konečne dozvedela, čo je vo veci... je to tu, milý denníček! Už vedľa, že môj otec pije a išiel na liečenie!!! Preto ma od seba odstrčili.

12.9.2010:

Celý víkend som bola doma. Sama. Otec každý večer chodil domov pod parou a ja som celé noci preplakala...

14.9.2010:

Mama sa vráti zo služobky až o tri dni. Neviem sa jej dočkať. Cítim sa sama, opustená...

16.10.2010:

Dnes som natrafila na partiu dievčat a chalanov, ku ktorým som sa pridala. Boli fajn. Po dlhom čase som sa mala konečne s kým porozprávať.

18.1.2011:

Je utorok a hneď po vyučovaní som ostala s mojou novou partiou. Sú super! Nič sa ma nepýtajú, nikoho nezaujímajú, z akej rodiny pochádzam, či môj otec pije alebo nie. No a čo?! Aj my pijeme, aj fajčíme... A je nám fajn. A ja po nociach už neplačiem. Je mi jedno, aký príde otec domov, naozaj jedno. Mám svoju partiu a po dlhom čase nie som sama...

24.1..2011:

Dnes mi prišlo v škole zle. Utekala som na WC, zvracala som. Prišla za mnou triedna, nič sa nepýtala, len zavolať mojej mame. Keď mama dorazila, dlho sa rozprávali. Večer som mala s mamou nepríjemný rozhovor o tom, čo sa stalo. Konečne som mame vysypala všetko... fajčím marišku... ako dlho?... mesiac – dva?... neviem...!!! Mama chvíľu nehovorila nič, čakala som výbuch, plač, ale nič z toho sa nedialo... Len mučivé a dlhé ticho... Po dlhej chvíli prehovorila tlmene hlasom. Vraj všetko je jej vina, málo sa mi venovala, nikdy si ma nevšímala, nepýtala sa na moje problémy, nechávala ma samu... Pravda! Potom ma objala a povedala, že to spolu určite zvládneme. Zvládneme, zvládneme... znelo mi dlho do noci v ušiach... zaspala som ani neviem, ako.

25.1.2011 (čierno-biely deň):

Od mamy som sa dozvedela, že nás otec opúšťa... bez rozlúčky... vraj to nezvláda... zbabelec! Na jednej strane som z toho smutná, na druhej sa teším, že nám už dá konečne pokoj! Zvláštne, však, denníček?

31.1.2011:

Dnes mám ťažký deň. Idem k psychológovi, vo vnútri som odhodlaná prestať, nebudem sa stretávať s mojimi „kamošmi“, nebudem, nebudem... Dokážem to? Mám dosť síl? Viem zatiaľ len to, že veľmi chcem... Potešiť mamu, dokázať otcovi, že to zvládneme aj bez neho a hlavne presvedčiť samu seba, že život je síce občas ťažký, ale krásny.

„Život neplynie ako sladký sen, Má víry, blesky ako Beethoven. Len majster zvládne jeho klávesnicu.“ Zneli mi v ušiach verše z hodín literatúry, ktoré sa mi kedysi veľmi páčili.

14.2.2011:

Prešli dva týždne od môjho prvého stretnutia s psychológom. Zatiaľ ide všetko hladko. Som silná. Pomáha mi môj anjel strážny, moja dobrá mama.

25.3.2011:

Začínajú sa jarné prázdniny. Hurá! Lenže ja mám dvojnásobnú radosť, kamarát môj. My sa totiž sťahujeme!!! Do Banskej Bystrice! Začína sa nový život!

12.4.2011:

Milý denníček, už dva týždne bývame v novom byte. Je tu super! Mám vlastnú izbu, mama si našla prácu a mne sľúbila, že sa nám bude viac venovať. Chodím do novej školy a zatiaľ mi nič nechýba...

P.S.: Okienko do minulosti som zatvorila. Pevne. Na závoru, ktorú nemienim nikdy otvárať!!! Nikdy, kamarát môj!

**Nikoleta Surová, 12 r.,
ZŠ ul. Okružná**

Otváraj správne dvere...

Keď k nám zavíta návšteva, je to milé. Poteší nás.

Čo, ak na dvere zaklope problém?

Sme zúfalí, nevieme si poradiť. Sme len deti. Koho poprosiť o pomoc?

Je veľa možností, ako to vyriešiť. Nie všetky sú však správne a vhodné.

Neotvárajme dvere drogám.!

Prečo? Tu je jednoduchá odpoveď a užitočné rady zároveň.

Rada č. 1:

Sú dni, keď ťažko býva,
droga nepomôže v takých chvíľach.
Zvykneš si vraj veľmi ľahko.
Čo však potom, ak klesneš na dno?

Rada č.2:

Hľadaj pomoc niekde inde,
isto sa problémom vyhneš.
Na začiatku povedz rázne – nie!
Ináč príde sklamanie...
Iba vôľa dodá silu,
zvládnuť každú ťažkú chvíľu.

Rada č.3

Kurzy, rady, školenia
o drogách veľa povedia,
že sú zlé, že ničie –
dušu, telo, rodiny,
Strácaš priateľov, ostávaš sám, jediný.

Rada č.4

Váž si zdravie, váž si seba,
práve teba treba.
Prekonaj nástrahy zlých vecí,
spomeň si, že droga desí!

A hlavne rada č.5:

Na drogu ani nepomysli!
Športuj, maj koníčky, buď sebaistý!
Verím, že už viete, ktoré správne dvere otvoriť...

Ivana Šaffová, 12 r., ZŠ ul. J. A. Komenského

Drogy... pri tomto slove mnohým prebehne mráz po chrbte, niektorí sa pousmejú, niektorí sú zrazu nervózni, iných to necháva chladnými, veď majú dosť svojich problémov. A možno v tom spletení svojich problémov raz aj oni zo zúfalstva siahnu

práve po droge. Prečo? Prečo nás drogy pohlcujú teraz, keď vieme, ako sa príbehy narkomanov končia, prečo teraz, keď vieme o všetkých následkoch užívania na naše zdravie, prečo v tejto modernej dobe, keď môžeme robiť tisícky iných vecí?

Väčšina ľudí by asi povedala, že dôvody sú rôzne, zvedavosť, nuda, zahrať sa na hrdinu v partii, zabudnúť na bežný život... Ja si myslím, že všetky tieto drobné dôvody vyvierajú z jedného spoločného – ľudia nie sú šťastní.

Keď som bola menšia, drogy boli obrovským straškom. Vzdialeným. Nereálnym. Jednoducho ma vôbec nezaujímali a besedy v škole na túto tému boli pre mňa neskutočne nudné. Nechá-pala som, prečo nám to všetko opakujú aspoň stokrát, veď by mi v živote

nenapadlo vziať také svinstvo. Jediné drogy, ktoré som reálne poznala boli alkohol a cigarety. Po čase sa začalo pošuškávať o starších kamarátoch, ktorí si na intráku pestujú marihuanu. Týchto som brala ako najväčších „feťákov“, hlupákov, ktorí nemajú zdravý rozum...

Neskôr, keď som prichádzala do obdobia puberty, začal sa alkohol meniť z jedu na zaujímavú opojnú látku a slová z besied strácali význam, veď moji kamoši sú určite coolovejší ako nejaké nudné vychovávateľky či psychologičky. Začala som chodiť medzi rovesníkov, na koncerty, kde občas zavoňala aj tráva. Ešte stále som však celkom neverila účinkom týchto zázračných látok, občas som si odpila z piva či vína,

ale marihuany som sa ani nedotkla... vždy keď som sa pozerala na uvoľnený baviaci sa dav opojený alkoholom a trávou prišiel desivý zlom, o niečo starší kamarát, ktorému sa po trávě úplne roztriaslo telo, kamarátka, ktorá sa pred panákmi posilnila tabletkami, zvracanie, krik, bezvedomie... Drogy sa stali niečím, čo ma na jednej strane veľmi priťahovalo, no zároveň prekvapivo desilo. Stali sa zvláštnym kontrastom, ktorý som chcela poznať. Našťastie som mala ešte toľko rozumu, že som pred skúškou v praxi siahla po knihe. Začala som čítať skutočné príbehy, denníky alkoholikov a narkomanov. Od vtedy sa môj pohľad na nich úplne zmenil.

Typický narkoman je človek veľmi citlivý, žiadny hulvát ani zlodej, či dokonca vrah – toto z neho robia drogy. Väčšina deciek, ktoré začnú s drogami je z neúplných rodín, bez skutočných priateľov. Valí sa na nich hora problémov v tom najnevhodnejšom veku, kedy ešte len hľadajú svoje ja. V tomto veku sú ideálnym objektom pre konzumný svet, ktorý ich chce pohltiť: treba byť in, všetko si kúpiť, nebyť férový, hrabať len pre seba, na ostatných kašľať, mať peniaze, veľa peňazí a kupovať, kupovať, čo sa dá... aby potom zistili, že nie sú nič, len hora oblečenia a falošných priateľov, ktorí ich obdivujú len preto, že vedia ponížiť najslabších, stiahnuť fľašu vodky alebo odpapulovať profesorku na hodine... zrazu im to ale nestačí, chcú viac, niečo lepšie, niečo extra, niečo nové, nebezpečné, zakázané... DROGU. Najprv chľast a trávu, potom hašiš, koks a keď sa preberú z toho ružového sna, ležia v špinavom chlieve so zlatou dávkou v striekačke. Už dosiahli všetko, všetko čo im tento konzumný svet môže dať, už majú celé poznanie, skvelé pocity sú preč, pichnúť si treba len preto, aby sa človek nezbláznil od bolesti z abstinencie, aby nejako dožil, kým bude mať v ruke ďalšiu dávku, a kým si vôbec niekto všimne, že ležia v hrobe smetia a smradu, kým začne byť rodičom podozrivé, že si domov chodia len pre peniaze, kým ich priatelia zistia, že si s nimi

už pár mesiacov neštrngli... práááask... a je koniec... je po všetkom... ďalšia ľudská troska konečne zmizne pod zem... už nebude nikomu zavadzať, nikomu ubližovať, môžeme si vydýchnuť... Ďalší, ktorý naletel na drogy, čo už, takých je veľa, mal proste

smolu. Povedzte mi, dá sa s tým vôbec niečo robiť?

Dá.

Drogy tu budú vždy a všade, nikdy nezabráname tomu, aby prestali. Môžeme však zabrániť našim blízkym, aby neskončili pod zemou, alebo na psychiatrii. Ako? Venujme im svoj čas, venujme im pozornosť, všímajme si ich správanie, nájdime si pre nich čas, čas na rozhovor. Urobme ich šťastnými. Darujme im lásku. Drahí rodičia, kašlite na nadčasy v práci, aby si vaša dcéra mohla kúpiť značkové topánky, darujte jej objatie, darujte jej svoj čas, topánky sa zošúchajú, ale vaša láska nie. Milí moji rovesníci, prestaňte sa už prosím riadiť týmto konzumným svetom, vezmite si aj vy do ruky knihu, prečítajte si príbehy tých, ktorí už nenašli cestu späť, prečítajte si a vezmite si ponaučenie, aby ich smrť nebola zbytočná. Aby bola varovaním. Varovaním toho, že ak má človek peniaze, moc, uznanie, ale chýbajú mu priatelia, RODIČIA, láska a skutočné šťastie, nemá nič. Je len lacnou korisťou pre dílerov, len prázdnu bábku tohto konzumného sveta...

Miroslava Saxová, 18 r., Gymnázium P. Horova

Drugs

Nepreskúmané, nevyskúšané,
nečakané – nedovolené.
Túžba, slasť, pôžitok,
všetko, čo by si si prial,
malá dávka, žiadna dávka pre dobytok.
Jedna malá dávočka, ktorá ťa spraví šťastným!
Pýtaš sa – prečo? prečo?
Veď ma nezabije, to NIEČO!
Prikývneš, súhlasíš, svoju myseľ bodáš,
tvoja žila je jediná, s ktorou si to rozdáš.
Prichádza, ružový zajac, drak v kuchyni.
Všetko sa vlní, zlieva do celku vo chvíli.
Nič nevnímaš, ležíš, padáš,
padáš nekonečnou hĺbkou osudu.
Svoje krvavé ruky predstieraš,
prázdnotu objímaš.
Božské uvoľnenie, voľnosti slasť
Nekonečnej závislosti pastí.

Benjamín Tichý, 16 r., Gymnázium, ul. Ľ. Štúra

Sárin príbeh

Tento príbeh rozpráva o mladom dievčati, ktoré si pomaly, ale isto ničilo život.

Sára mala len 14 rokov, keď jej zomrela matka. Bola na ňu veľmi naviazaná. Predstavte si, aký je to pocit, keď máte niekoho naozaj radi a ste s ním každý deň a zrazu sa to všetko rozplynie ako odraz na vodnej hladine.

Sára sa akurát dostávala do puberty a začalo to s ňou byť ťažké. Jej otec sa znovu oženil, ale nanešťastie, dcéra si s macochou vôbec nerozumela. U nich doma boli hádky, bitky a úteky z domu na bežnom poriadku. Sára to už ďalej takto nemohla vydržať a začala sa flákať vonku po nociach. Našla si novú partiu, v ktorej sa fajčili cigarety a pil alkohol. Tak fajčila a pila aj ona. Chodievala domov opitá a dovoľovala si k novej matke. Keď doma prišli na to, čo sa s dcérou deje, snažili sa jej vychádzať v ústrety, správať sa k nej kamarátsky. Macocha sa chcela s nevlastnou dcérou zbližiť, lenže so Sárou to nepohlo ani na jeden milimeter a naďalej bola odmeraná a nepriateľská.

Prišiel ten čas, keď prvýkrát fajčila trávu. Najprv sa trochu bála a nechcela to vziať, no partia ju presviedčala: „Je to skvelá vec, pomôže ti zabudnúť na všetky problémy a budeš sa cítiť dobre.“

Po čase si jej otec všimol, že dievča už vyskúšalo nejaké drogy a tak jej zakázal chodiť vonku. Lenže ona si aj tak poradila a utekala v noci, keď rodičia už spali. Stretávala sa so staršími ľuďmi, s ktorými tú trávu fajčila. Myslela si, že si konečne prišla na svoje. Časom prišli aj iné drogy, tvrdšie. Mala len 15 rokov, keď prvýkrát fetovala pervitín s kamarátom o sedem rokov starším. Sára to začalo chutiť, chcela to stále a nie len raz za čas, avšak nemala už peniaze. Skúsenejší kamarát jej poradil: „U vás doma sa určite nájde niečo cenné, za čo by si si mohla kúpiť dávku.“ Zdalo sa jej to ako celkom dobrý nápad, a tak začala od rodičov kradnúť cennosti a peniaze. Keď na to prišli, chceli vedieť, kam sa to všetko podelo. Sára im klamala: „Potrebovala som to na školské učebnice.“ No oni jej neverili a všetky cenné veci, ktoré ostali, poskrývali. Sára mala z tých omamných látok už úplne vygumovanú hlavu a namýšľala si, že sa jej chcú zbaviť.

Tak nakoniec ušla z domu a pridala sa k partii feťákov, s ktorými začala skúšať nové veci ako sú E-čka, LSD, hašiš a heroín. Dala si raz, dvakrát, trikrát a už na tom bola veľmi zle. Keď už nemala žiadne peniaze, tak sa na ňu vykašľali a ostala sama na ulici. Spávala na lavičkách, jedla z odpadkov, mala dotrhané šaty, bola špinavá. A ju aj tak najviac zaujímalo len to, ako zoženie ďalšie drogy. Dospela až k tomu, že začala kradnúť v obchodoch. Raz jej to nevyšlo a chytili ju. Na políciu za ňou prišli rodičia. Keď ich videla, akí sú zničení, rozplakala sa. Veľmi ju to vzalo a povedala im: „Je mi to ľúto, chcem sa polepšiť, pomôžte mi, prosím.“

Dali ju na liečenie, kde bola vyše roka. Keď prišla domov, ďakovala im, že jej pomohli. Rozprávala, čo prežila a strašne sa za seba hanbila. Teraz je už všetko v poriadku, Sára študuje a darí sa jej. Keď si spomenie na to, aká bola hlúpa, tak sa

neznáša, hnusí sa sama sebe. Ved' mohla prísť o to najdrahšie, čo človek má. o vlastný život.

Jana Krajňáková, 18 r., Gymnázium P. Horova

Príbeh Olivera

Volám sa Oliver. Chcem vám porozprávať svoj životný príbeh.

Všetko sa to začalo, keď sa moji rodičia rozviedli. Začal som kradnúť. Potreboval som peniaze na alkohol a cigarety. Poznal som všetky triky. Kradol som od sestriných šperkov až po mamino značkové oblečenie. Dostal som sa do zlej partie spolužiakov. Keď to so mnou bolo stále horšie a horšie, mama sa rozhodla, že ma preloží na inú školu. To znamenalo, že som musel opustiť svoju starú partiu. Mame na mne záležalo a chcela mi pomôcť.

Síce som prestúpil na inú školu, ale so svojou starou partiou som sa stretával naďalej. Alkohol a cigaretám sme „dali zbohom“, postúpili sme na vyššiu úroveň –

DROGY. Najprv sme vyskúšali marihuanu a potom sme začali s pervitínom. Po čase nás to prestalo baviť, tak sme si drogy miešali. Nanešťastie sa o tom dozvedela moja triedna učiteľka a zavolała si mamu do školy. Mama vedela, že som mal v minulosti problémy s alkoholom, ale o drogách nevedela. Bola sklamaná a smutná, vychovávala ma predsa vzorne. Obviňoval som z toho rozvod mojich rodičov a nie moju partiu. Na nich som nedal dopustiť, boli predsa „jediní“, koho som mal.

Počas „dovolenky“ na psychiatrii som premýšľal nad svojím životom a prišiel som na to, že som spravil veľkú chybu v tom, že som obviňoval svoju rodinu a nie kamarátov. Začal som od znova. Žiadne cigarety, alkohol a v žiadnom prípade drogy. Chuť na jednu malú dávku som mal stále. Celý rok som vydržal

byť „čistý“. Našiel som si nových kamarátov v novej škole.

Všetko bolo v poriadku, kým na školu nenastúpila jedna „baba“ z mojej starej partie, Martina. Pre drogy bola schopná urobiť všetko. Tvrdila mi, že s drogami skončila. Po dvoch mesiacoch sme sa dali „do kopy“. Bola milá a zábavná. Zmenila sa. S Martinou sme skončili strednú školu. Vysokú sme nemali v pláne. Začalo sa to znovu - cigarety, alkohol, drogy. Už nám nebolo pomoci. Kvôli drogám som odcestoval do

zahraničia. Neskôr ma zatkli na letisku, za pašovanie. Zavreli ma do väzenia , tam som sa dozvedel, že Martina spáchala samovraždu. V tej chvíli som si uvedomil, že kvôli drogám som prišiel o všetko, na čom mi záležalo. Je koniec.

Dominika Labíková, 14 r., ZŠ ul. Moskovská

To už nie je hra...

Predstavte si život ako chodbu, na ktorej je nespočetne veľa dverí. Nad každými dverami je niečo napísané, ako napríklad láska, rodina, priateľstvo. Aby ste zistili ,čo to znamená, aby ste to pochopili ,musíte vstúpiť. Niektoré vám dajú odpoveď ,iné vás zavedú do ďalšej chodby a niektoré dvere, ako „Drogy“ ,vám dajú skúsenosť. Sú to dvere nebezpečné, pretože ak v nich zotrváte príliš dlho, dvere sa zavrú a už nikdy sa neotvoria. Ja osobne dodnes neviem, koľko svätých pri nás stálo, koľko ľudí sa modlilo a neviem si ani len predstaviť, koľko šťastia mal každý z nás. No to, čo sa stalo, už nikto z nás nezmení. Je to čierna škvrna v našich spomienkach... Nie, nehovorím, že to bola zlá skúsenosť, ale dnes s odstupom času a istým nadhľadom si uvedomujem, že to často krát mohlo skončiť tak, ako to nikto z nás nechcel. Mohlo to skončiť veľmi zle... Tí, ktorí prekonalí samých seba a dokázali si povedať „stop“, tí to chápu. Tým, ktorí však takúto skúsenosť nemajú, s tými sa teraz podelím o svoju vlastnú...

Začal som ako mladý a hlúpy, v partii to už tak chodí- treba „držať hubu a krok“. Vraveli: daj si daj! Bude ti fajn! No nevraveli o tom, čo príde potom. Nepovedali mi nič o tom, ako sa mi zrúti život ako domček z karát. Začína to nevinne, fajčíte pijete a prechod na trávu? Je dobrá, ľuďom neškodí a pomáha proti rakovine a to, že je nelegálna? Ved' ja som rebel a niekto ako hlúpy „fízel“ mi nebude kázať o tom, čo mám a čo nie! Dáte si „špek“ a do vás vstúpi nový duch. Vaša myseľ sa otvorí a začína pracovať na úplne inej úrovni. To, čo vidíte, čo cítite a na čom sa smejete je... Je to jedinečné a nenahraditeľné. No keď to nemáte, je zle... Nemáte fyzickú závislosť všetko je to o sile vašej mysle, ale tá je mocnejšia než všetky etické a takmer všetky morálne zábrany. Nemáte problém kraťnúť peniaze rodičom, ktorí sa o vás starajú a už vôbec nemáte problém im klamať do očí. Spravíte čokoľvek, aby ste sa vymánili z nudy, z bežného stereotypu. Časom sa vaše hodnoty, názory a postoje zmenia. Ste iný človek a žijete si pohodlný život. No takto to vo svete nefunguje. Financie sa raz minú a vy začínate zachádzať stále viac a viac do extrémov, a ak by ste mohli, nemali by ste problém predáť chladničku, len aby ste mali na ten malý zelený liek na nudu. Zatiaľ čo vás rodičia karhajú za vašu nezodpovednosť, vy snívate, že budete žiť v Česku a že budete mať svoj drahocenný „weed, bongu, blunty, Jack Herrer. No rodičia sú príliš hluční a vo vás sa dvíha adrenalín. Máte hnev a zlosť a celé sa to zvrtnie na divoký kolotoč. Názory, urážky a boj za svoju pravdu. Rodič je však pánom domu a tak idete von, siahnete po svoj telefón, pretože máte taký divný pocit. Vtom zazvoní a vy poviete „Haló?“ Ozve sa „Serus brácho, počuj mám niečo, čo by sa ti mohlo páčiť, stretneme sa na dvore...“ Predstava niečoho lepšieho, ako je tráva je, dobrá. Cestou

ešte stretnete partiu, ako pije na boku jednej z bytoviek. No a povedzte mi, kto by si nedal, keď vás pozvú? Siahnete po fľaške dáte „špeka“ už len dať to nové čudo a bude vám fajn budete niekde „high“. Príde díler podá vám biely prášok, hovorí: „Daj si perník bratmm, ber občiansky, sprav si čiaru a daj si perník bratmm.“ Prvá je, samozrejme, zdarma, no nikto vám nepovie, čo v tom je. Dáte si to a ste opäť iný človek. Takto to na svete chodí, chceme byť tam hore v oblakoch. No čím vyššie budeš, a ty tam byť chceš, tým tvrdšie drogy si musíš vziať. A čím tvrdšie drogy máš, tým je to ťažšia závislosť. Tej sa už tak ľahko nezbavíš... Zhoríš v plameňoch nebeských a čím vyššie si bol, tým tvrdší bude náraz. Budeš šťastný, ak zomrieš v eufórii... Ja som skončil u psychológov v nemocnici a bol som nútený zbaviť sa svojej závislosti pod dohľadom lekárov. Rodičia mi dali druhú šancu, i keď som ich ja zradil. A bola to krutá a bolestivá zrada. I keď som zradil a sklamal partiu a ľudí vôkol seba. Sľúbil som si, že sa všetkému postavím a budem bojovať, nechcel som skončiť tak, ako tí ktorí nedokázali povedať „STOP!“ Ja som to dokázal, keď som prišiel do svojej prvej práce povedali mi: „Chlapče v tebe nie je vidieť život! Ty si troska a takých tu nepotrebuje.“ No šéf vo mne niečo videl. A tak ako málo tých, ktorí sme nezačínali od nuly, ale od mínusu, ale my ideme ďalej. Naučili sme sa bojovať a vieme, že to bude ťažká a tvrdá cesta. No skúsenosť, ktorú som získal, si budem strážiť ako oko v hlave. Je to varovný prst, ktorý ma naučil povedať si: „Teraz je ten správny čas povedať STOP a povedať NIE!“ Ktorý ma naučil hodnotám pretože som si „nabil hubu o tvrdú zem“ stekala z nej krv do mojich úst a ja som cítim tú trpkú chuť života. No iba skrz tú bolesť života a iba skrz ňu možno vidieť radosť ako žiadnu inú...

„Netvrdím, že to bola moja životná chyba, že je to hriech, ktorý vám nikto neodpustí. Nikoho nezabíjate a nie je to fet. Je to vaša slobodná voľba, no spýtajte sa samy seba. Potrebujete to? Nakoniec si uvedomte, že rozdiel medzi cigaretou, marihuanou, alkoholom atď. a tvrdou drogou ako kokaín, je obrovský... To už nie je

hra... Myslíte pred tým, než siahnete po drogách, akýchkoľvek, na svoje okolie, rodinu a priateľov. Na to, akú veľkú bolesť môžete napáchať...”

**Maroš Ondo, 16 r.,
Gymnázium,
ul. Ľ. Štúra**

Vydalo: Mesto Michalovce v rámci
projektu „Mosty medzi nami“
Zostavila: RNDr. Jana Machová
Ilustrácia na obálke: Alexandra Šantová
Ďalšie ilustrácie: Veronika Krížová
Martin Mucha
Simona Borková
Maroš Gergeľ
Renáta Gaľová
Jozef Horváth
Lucia Záhorská
Ulrika Himaľová
Gabriela Petrocová
Rok vydania: 2011

Zborník prác vznikol vďaka finančnému príspevku pre projekt

Mosty medzi nami

realizovaného s finančnou podporou
Úradu vlády Slovenskej republiky
na podporu programov v oblasti národnej stratégie boja proti drogám
a drogovým závislostiam

WWW stránka projektu:
<http://most-dovery.michalovce.sk>

Mesto Michalovce